

Інформація щодо санітарного та епідемічного благополуччя під час оздоровлення та відпочинку дітей станом на 01.07.2019 року

За інформацією територіальних органів Держпродспоживслужби з початку оздоровчої компанії було відкрито 8821 закладів оздоровлення та відпочинку, у тому числі 380 (2018 - 409) закладів оздоровлення, із них замських – 322, санаторного типу – 53, дитячих центрів - 5 та 8441 закладів відпочинку (2018 – 8,8 тис.), із них з денним перебуванням - 8166, таборів праці та відпочинку - 249, наметове містечко - 26).

Готовність до роботи закладів оздоровлення склала в середньому 98%, відпочинку – 89%.

З початку оздоровчої компанії отримали послуги в закладах оздоровлення та відпочинку 663639 дітей, у тому числі у закладах оздоровлення – 62451, у закладах відпочинку – 601188 осіб. Так, у 2019 році працювали впродовж зміни 21 добу і більше лише 205 закладів оздоровлення (54%) в яких перебувало 32043 дітей. Таким чином, лише 51% дітей отримали якісні оздоровчі послуги.

Щорічно зменшується кількість стаціонарних таборів, що пов'язано із фінансовою неспроможністю місцевих органів влади на їх утримання. Скорочується термін роботи оздоровчих закладів (1-2 зміни), тривалість змін від 14 до 18 днів (відпочинкові), що значно зменшує кількість дітей, охоплених оздоровчими послугами. Спостерігається зниження наповнюваності таборів, хоча проектні потужності дозволяють оздоровлювати дітей у більшій кількості, що ймовірно пов'язано з високою вартістю путівок та низьким рівнем наданих послуг.

З початку оздоровчої компанії посадовими особами територіальних органів Держпродспоживслужби взято участь у проведенні 9892 обстежень (перевірках) закладів оздоровлення та відпочинку дітей з дотримання вимог санітарного законодавства. Порушення вимог санітарного законодавства встановлено на 2845 перевірених об'єктах (30%), тобто у кожному третьому оздоровчому закладі. Найвищий відсоток порушень виявлено у Херсонській області (78%), Черкаській (50%), Житомирській (42%), Хмельницькій (48%), Харківській (47%), Вінницькій, Київській, Кіровоградській, Миколаївській областях по 38% тощо.

Для прикладу порушення, встановлені під час обстежень закладів у Херсонській області стосувались ведення медичної документації на харчоблоках, недостатністю столового посуду та необхідністю його заміни, відсутності договорів на проведення заходів з профілактичної дезінфекції, незабезпеченості медпрацівниками, не завершенням проходження медоглядів працівниками, несвоєчасним проведенням генерального прибирання, обладнання спальних кімнат без урахування відповідних вимог; під час функціонування – порушення правил відбору та зберігання добових проб, недотримання правил миття посуду, технології приготування страв, порушення товарного сусідства під час зберігання харчових продуктів, порушення вимог щодо заповнення медичної документації з харчування, зберігання дезрозчинів у місцях доступних для дітей тощо.

Так, у підготовчий період до оздоровчого періоду у Хмельницькій області порушення вимог санітарного законодавства стосувались санітарного та матеріально-технічного забезпечення закладів та їх харчоблоків, зокрема незавершеність робіт у проведенні поточних ремонтів приміщень, благоустрою території, ремонту твердого інвентарю, не погодження перспективних меню, невідповідності питної води гігієнічним нормативам за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками. Під час роботи закладів оздоровлення та відпочинку виявлені порушення щодо дотримання санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режимів на харчоблоках, недотримання погоджених Держпродспоживслужбою перспективних двотижневих меню, порушення поточності виробничих процесів, порушення технології приготування готових страв, що підтверджено лабораторними дослідженнями якості готових страв та змивів з обладнання, інвентарю та посуду тощо.

Окрім того, при проведенні позапланового обстеження пришкольного табору при ЗОШ с. Заріччя в Ружинському районі Хмельницькій області виявлено порушення поточності виробничих процесів на харчоблоці, а при проведенні перевірки пришкольного табору на базі КУ Вишевицький ліцей Вишевицької сільської ради Радомишльського району на частину продуктів харчування були відсутні документи, які засвідчували б їх якість та безпеку, порушувався температурний режим зберігання швидкокопсуваних продуктів харчування; в

пришкільному таборі на базі ЗОШ с. Мала Рача цього ж району на харчоблок приймалися молочні продукти без супровідних документів, що підтверджують їх якість та безпечність, порушувався питний режим для дітей тощо.

За виявлені порушення керівників таборів притягнуто до адміністративної відповідальності.

Спільними порушеннями при проведенні обстежень закладів оздоровлення та відпочинку стали: недостатній контроль за організацією харчування дітей (відсутній контроль за організацією та якістю харчування з боку медпрацівників і власників закладів), обмежений рівень гігієнічних знань персоналу щодо дотримання санітарних правил, порушення санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режимів на харчоблоках, що підтверджувалось результатами лабораторних досліджень, незадовільний санітарно-технічний стан приміщень харчоблоку (не працює припливно-витяжна вентиляція), порушення поточності виробничих процесів, порушення технології приготування готових страв, використання заборонених у закладах оздоровлення харчових продуктів, порушення організації питного режиму, недотримання двотижневого перспективного меню, порушення правил зберігання харчових продуктів та добових проб, відсутність документів, що засвідчують якість і безпеку харчових продуктів, відсутність маркування обладнання згідно з його функціональним призначенням, недостатня кількість посуду, мийних та дезінфекційних засобів тощо.

Матеріально-технічна база стаціонарних оздоровчих закладів не відповідає вимогам: потребують реконструкції та капітальних ремонтів житлові приміщення, санвузли, харчоблоки, облаштування гральних та спортивних майданчиків новим сучасним обладнанням.

Перед початком оздоровчої кампанії не відкрилось через заборону територіальних органів Держпродспоживслужби 22 заклади оздоровлення/відпочинку, зокрема 6 закладів в Житомирській області (невідповідність якості води за бактеріологічними та санітарно-хімічними показниками ДСанПіН 2.2.4.171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної призначеної для споживання людиною» та недостатнє матеріально-технічне забезпечення харчоблоків), 5 - в Донецькій, 7 - в Черкаській (3 пришкільних табори Чорнобаївського району через відсутність питної води гарантованої якості та 4 НВК у Лисянському та Тальнівському районах у зв'язку з відсутністю харчування дітей), 3 пришкільні табори у Вінницькій області (в ЗОШ I–III ст. м. Гнівань Тиврівського району через карантин по кору, КЗ «ЗШ №16 ВМР» м. Вінниця у зв'язку з не відповідністю лабораторних досліджень питної води та у с. Михайлівка, Вінницького району через ремонт каналізаційної системи), 2- в Херсонській (не погоджено функціонування 2 таборів з денним перебуванням у Скадовському районі та у Каховському районі через відсутність медичного працівника), по 1 закладу в Запорізькій та Хмельницькій областях.

Без погодження Держпродспоживслужби було відкрито 9 закладів оздоровлення/відпочинку, таких у Чернівецькій області - 4 (пансіонат матері і дитини «Зелені пагорби» у Вижницькому районі та 3 інтернатних заклади обласного підпорядкування), в Сумській області - 2 заклади (в м. Суми в КУ ЗОШ № 3 розташовано в цьому ж приміщенні волонтерський центр допомоги бійцям АТО з вільним доступом відвідувачів) та спортивний оздоровчий табір «Орлятко» «ПАТ Сумбуд» м. Суми, у Київській області відкрились 2 заклади та у Черкаській один.

У зв'язку з цим відповідні листи було направлено Сумському міському голові та в.о. голови Сумської обласної державної адміністрації щодо відкриття першої оздоровчої зміни в спортивному оздоровчому таборі «Орлятко» «ПАТ Сумбуд» без погодження з Держпродспоживслужбою, керівником закладу фахівці не були допущені до позапланової перевірки, про що поінформовано міську раду та Головне управління Національної поліції в Сумській області.

Слід зазначити, що стан матеріально-технічної бази в закладах оздоровлення та відпочинку з року в рік не покращується. Так, не мали централізованого або локального каналізування (каналізовані на вигріб) 155 (41%) закладів оздоровлення (Полтавська (22), Миколаївська (17), Запорізька (12), Одеська (12), Вінницька (8), Донецька (6)) та 3524 (42%) закладів відпочинку, працюють на привозній воді 17 закладів оздоровлення (4,5%), зокрема в

Запорізькій (6), Одеській (5), Миколаївській (2), Донецькій (1), Сумській (1), Харківській (1) та 255 (3%) закладів відпочинку. Без гарячого водопостачання наразі функціонує 31 (0,4%) закладів відпочинку.

Для організації надання медичної допомоги дітям в закладах оздоровлення наказами управлінь охорони здоров'я при облдержадміністраціях відповідних адміністративних територій було затверджено перелік лікувально-профілактичних закладів, закріплених за заміськими закладами оздоровлення та відпочинку. Забезпечення медперсоналом оздоровчих закладів проводився згідно Типових штатних нормативів дитячих закладів оздоровлення та відпочинку. Були укладені угоди з територіальними ЦРЛ щодо медичного обслуговування закладів відпочинку з денним перебуванням. За даними територіальних органів Держпродспоживслужби всі стаціонарні заклади оздоровлення укомплектовані медичними працівниками. Недостатнє укомплектування закладів медичним персоналом було встановлено у 201 закладі відпочинку, зокрема у Кіровоградській області недостатнє укомплектування медичним персоналом у 65 закладах відпочинку, в Луганській у 50, в Донецькій у 30, Запорізькій та Сумській областях у 23 та 25 закладах відповідно.

Відсутність у штаті відпочинкових таборів, які працюють на базі освітніх закладів, медичних працівників створюють певні ризики щодо забезпечення безпечного та повноцінного відпочинку дітей, у частині надання невідкладної медичної допомоги, відсутності контролю за дотримання дітьми та персоналом правил особистої гігієни, профілактики гострих кишкових інфекцій та інших інфекційних захворювань, неналежного контролю за організацією харчування та інше.

Організація харчування більшості закладів оздоровлення та відпочинку 94% проводилась на базі власних харчоблоків, решта закладів організували харчування або на базі орендованих харчоблоків (274 – 3,1%), або за рахунок привозного харчування (96 – 1,1%). Не відповідали вимогам санітарного законодавства 2545 харчоблоків (29%), що майже на рівні минулого року (32%). Мали недостатню площу та набір приміщень 579 закладів (7%), на 7 харчоблоках була відсутня проточна холодна вода, на 10 харчоблоках відсутня гаряча проточна вода, каналізовані на вигріб – 3236 (37%) харчоблоків, не вистачало технологічного обладнання на 86 харчоблоках, холодильного – на 48 харчоблоках.

Норми харчування практично виконувалися і в середньому склало у закладах оздоровлення – 98%, а у закладах відпочинку на базі загальноосвітніх навчальних закладів в середньому по країні норми виконувалися на 75%. Найнижчий відсоток виконання норм харчування у закладах відпочинку встановлено в Одеській - 45%, Закарпатській - 75%, Запорізькій – 76%, Дніпропетровській - 87% та Черкаській (70%) областях.

За даними лабораторних досліджень, відхилення по калорійності від меню-розкладів зареєстровано у 5,3% (2018 - 5,1%) проб, бактеріологічне забруднення готових страв встановлено у 3,5% (2018 - 2,5%) проб, питома вага позитивних змивів на умовно патогенну мікрофлору з обладнання, інвентарю, рук та санітарного одягу кухарів закладів оздоровлення становила 2,8% (2018 – 3,3%).

З метою оцінки якості питної води проведено 13221 (2018 – 19,7 тис.) дослідження проб питної води за бактеріологічними та за санітарно-хімічними показниками, з них показник відхилень за бактеріологічними показниками склав 6,3%, за санітарно-хімічними показниками – 14%; досліджено 310 проб води відкритих водойм за бактеріологічними показниками, з них показник відхилень склав 4,5%, досліджено 264 проби води відкритих водойм за санітарно-хімічними показниками, з них показник відхилень склав 13,6%.

Впродовж оздоровчого періоду (I зміна) зареєстровано 2 спалахи гострих кишкових інфекцій.

З метою приведення закладів до відповідних вимог посадовими особами Держпродспоживслужби надано 712 приписів та 52 розпорядження керівникам закладів, накладено 43 штрафи, відсторонено від роботи 66 працівників, що не пройшли періодичний профілактичний медичний огляд, поінформовано 10 разів про порушення вимог санітарного законодавства правоохоронні органи.

З метою підвищення санітарно-освітніх знань було проведено 1078 лекцій, 13202 бесід,

підготовлено 341статей до преси, 42 виступів по радіо та 34 по телебаченню. Спільно з управліннями охорони здоров'я, освіти і науки, у справах сім'ї і молоді з метою збереження здоров'я та формування здорового способу життя серед дітей проведено 1075 нарад, 566 семінарів та 149 колегій, за результатами яких підготовлено 169 наказів, 168 розпорядження.